

Standard Eurobaromeeter 82

**AVALIK ARVAMUS EUROOPA LIIDUS
Sügis 2014**

RAHVUSLIK ARUANNE

EESTI

Uuringu tellis ja seda koordineeris Euroopa Komisjon, kommunikatsiooni peadirektoraat.

Aruanne on koostatud Euroopa Komisjoni Eesti Esinduse jaoks.

Käesolev dokument ei esinda Euroopa Komisjoni seisukohti.
Selles esinevad arvamusel ja tõlgendused kuuluvad aruande autorile.

Standard Eurobaromeeter 82 / Sügis 2014 – TNS Opinion & Social

Sisukord

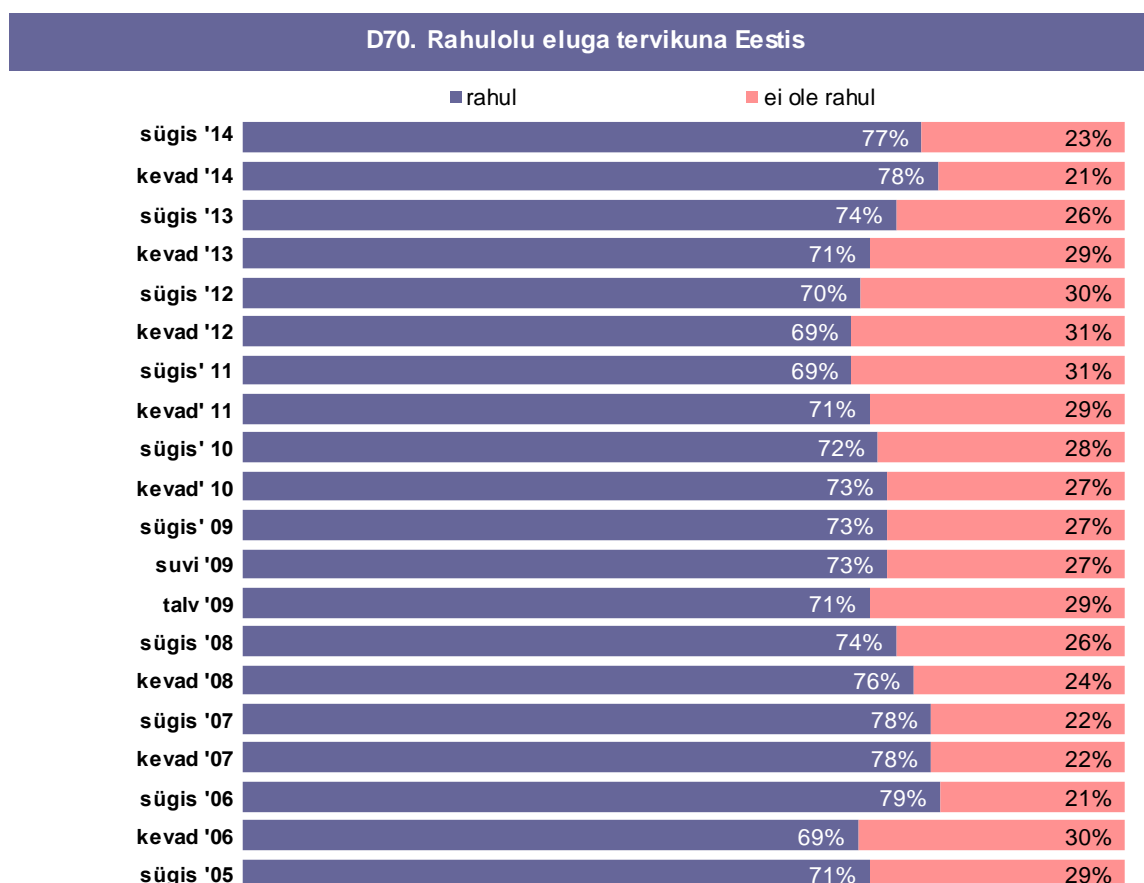
I.	Üldised hinnangud	1
1.	Rahulolu eluga tervikuna	1
2.	Hinnang praegusele majanduslikule olukorrale	1
3.	Ootused järgnevas 12 kuuks	3
4.	Kõige olulisemad probleemid	4
5.	Toetus Euroopa Liidu ühisele rahapoliitikale	4
6.	Institutsioonide usaldusväärsus	4
II.	Euroopa kodanikuks olemise aspektid	5
1.	Euroopa kodaniku identiteet.....	5
2.	Ühtekuuluvust tekitavad valdkonnad	6
3.	Euroopa kodaniku õiguste tajumine	6
4.	Euroopa kodanike avatus	7
	Kokkuvõte.....	9

I. Üldised hinnangud

1. Rahulolu eluga tervikuna

2014. aasta sügisel oli eluga tervikuna rahul (väga rahul või küllaltki rahul) 77% Eesti kodanikest. Eluga rahulolu tervikuna on 2014. aastal sarnane buumiaastatele (2006-2007). Kõrge rahulolu eluga iseloomustab just nooremas vanuserühmas (vanuses 15–34), kõrgema haridustasemega ning majanduslikult paremal järjel olevaid inimesi. Kõrgema rahuloluga inimesi on enim ka nende seas, kes liigitasid end poliitiliste vaadete poolest parempoolseteks.

Euroopa Liidus keskmiselt oli oma eluga tervikuna rahul 79% kodanikest, see tähendab, et Eesti kodanike rahulolu tase on lähedane Euroopa keskmisele tasemele – olles vaid 2% võrra madalam. Kõige rahulolevamad on oma eluga tervikuna Taani kodanikud, kellest 97% on oma eluga väga rahul või küllaltki rahul. Kõige väiksem on eluga rahulolu Kreekas ning Bulgaarias, kus rahul on vastavalt vaid 41% ning 46% kodanikest.

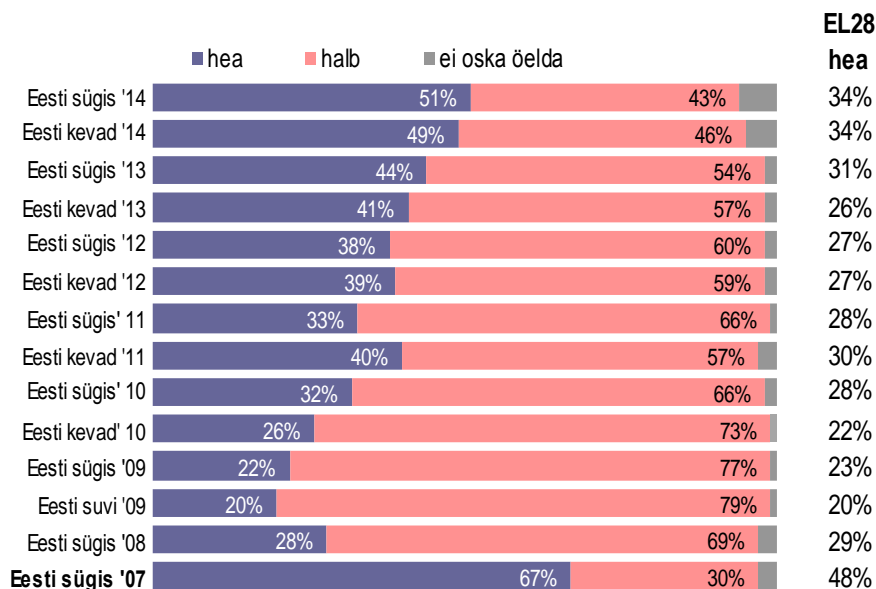
2. Hinnang praegusele majanduslikule olukorrale

Riigi majandusliku olukorra osas pole Eesti kodanikud pärast 2007. aastat olnud nii positiivsed kui 2014. aasta sügisel, mil riigi majanduslikku olukorda pidas väga heaks või pigem heaks 51% kodanikest. Neid, kes hindasid riigi majanduslikku olukorda pigem halvaks või väga halvaks, oli 43% kodanikest. Kasvanud on nende inimeste määr, kes ei oska riigi majanduslikule olukorrale hinnangut anda.

Võrreldes Euroopa Liiduga tervikuna on Eesti kodanikud oma riigi olukorra suhtes siiski märksa positiivsemad – Euroopas tervikuna hindas oma riigi majanduslikku olukorda pigem heaks või väga heaks vaid 34% kodanikest ning 63% jaoks oli olukord pigem halb või väga halb.

Riigi majandusliku olukorraga on kõige enam rahul Taani ja Rootsi kodanikud, kellest 81% pidas olukorda väga heaks või pigem heaks. Väga kriitilised on oma riigi majandusliku olukorra suhtes Kreeka ja Hispaania kodanikud, kellest vastavalt 98% ja 97% pidas olukorda pigem halvaks või väga halvaks.

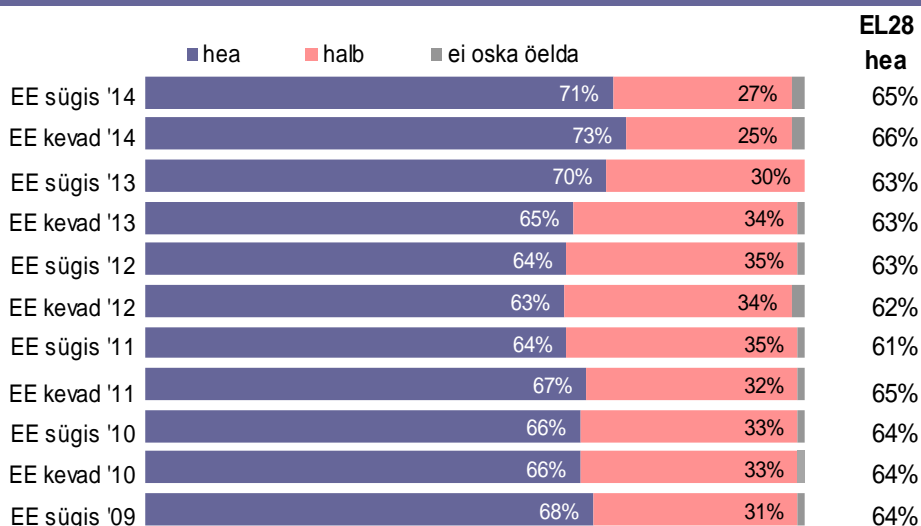
QA1a.1 Kuidas Te hindaksite oma riigi praegust majanduslikku olukorda?

Hinnangud leibkonna majanduslikule olukorrale on 2014. aastal samuti positiivsemaks muutunud – 2014. aasta sügisel leidis 71% kodanikest, et nende leibkonna majanduslik olukord on väga hea või pigem hea. Oma leibkonna majanduslikku olukorda hindavad kõige positiivsemalt 25–34-aastased, kõrgema haridustasemega, kõrgemasse keskklassi kuuluvad ja poliitilistelt vaadetelt pigem parempoolsed kodanikud. Eesti ning Euroopa Liidu arengusuundade suhtes positiivselt meelestatud hindasid samuti oma leibkonna majanduslikku olukorda paremaks kui negatiivsemalt meelestatud kodanikud.

Euroopas keskmiselt hindab oma leibkonna majanduslikku olukorda väga heaks või pigem heaks 65% kodanikest, mis on mõnevõrra madalam tulemus kui Eestis. Oma leibkonna majandusliku olukorraga rahulolu on madalaim Kreekas, kus seda hindab heaks vaid 25% kodanikest, suurim aga Taanis (88%). Positiivsete hinnangute andmine oma leibkonna majanduslikule olukorrale on poole aasta jooksul vähenenud enamikus Euroopa Liidu liikmesriikides.

QA1a.4 Kuidas Te hindaksite oma leibkonna praegust majanduslikku olukorda?

3. Ootused järgnevas 12 kuus

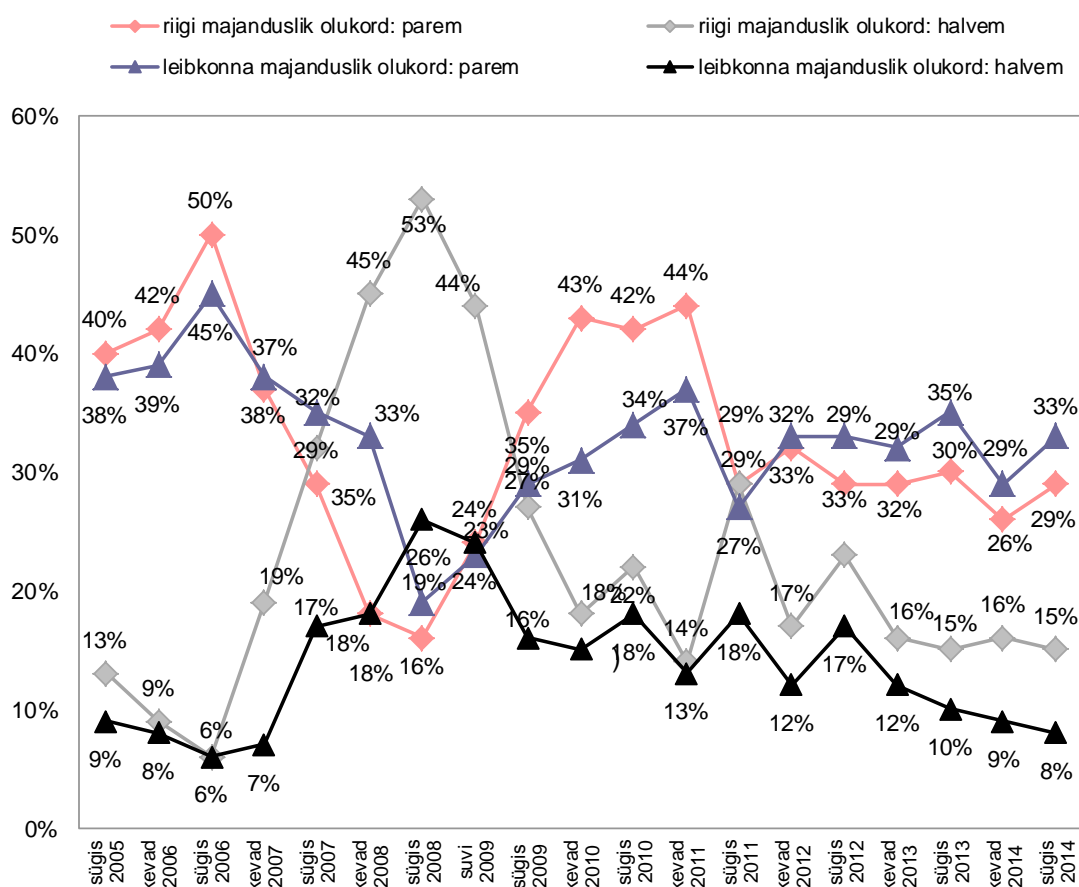
Kodanikelt küsiti lisaks praeguse olukorra hindamisele ka hinnangut selle kohta, kas nende leibkonna ja riigi majanduslik olukord võiks järgneva 12 kuu jooksul muutuda paremaks, halvemaks või jääda samaks.

Mis puudutab riigi majandusliku olukorra lähitulevikku, siis usub ligi pool (47%) Eesti kodanikest, et olukord jääb lähima aasta jooksul samaks, 29% usub selle paranemisesse ning 15% kardab, et see olukord muutub halvemaks. Euroopas keskmiselt usub samuti suurem osa (45%) kodanikest olukorra püsimist samal tasemel, kuid oluliselt rohkem kui Eestis on neid, kes kardavad olukorra halvenemist – 28%. 22% EL-i kodanikest usub olukorra paranemisse.

Leibkonna majandusliku olukorra osas usub üle poole (55%) kodanikest, et see jääb ka lähima 12 kuu jooksul samaks. See on hea tulemus, kuna kui tulla tagasi eelnevalt vaadeldud praegusele olukorrale antud hinnangute juurde, on näha, et 7 inimest 10-st on oma leibkonna olukorraga rohkem või vähem rahul juba praegu. Siiski usub 33% kodanikest ka leibkonna olukorra paranemisesse järgneva 12 kuu jooksul ning selle muutumist halvemaks kardab 8% kodanikest.

Euroopa Liidus keskmiselt usub 61% kodanikest, et leibkonna majanduslik olukord püsib sama ka lähima aasta jooksul. Neid, kes usuvad selle paranemisesse, on mõnevõrra enam (22%) kui neid, kes usuvad majandusliku olukorra halvenemisesse (14%).

QA2a. Ootused seoses eelseisva 12 kuuga

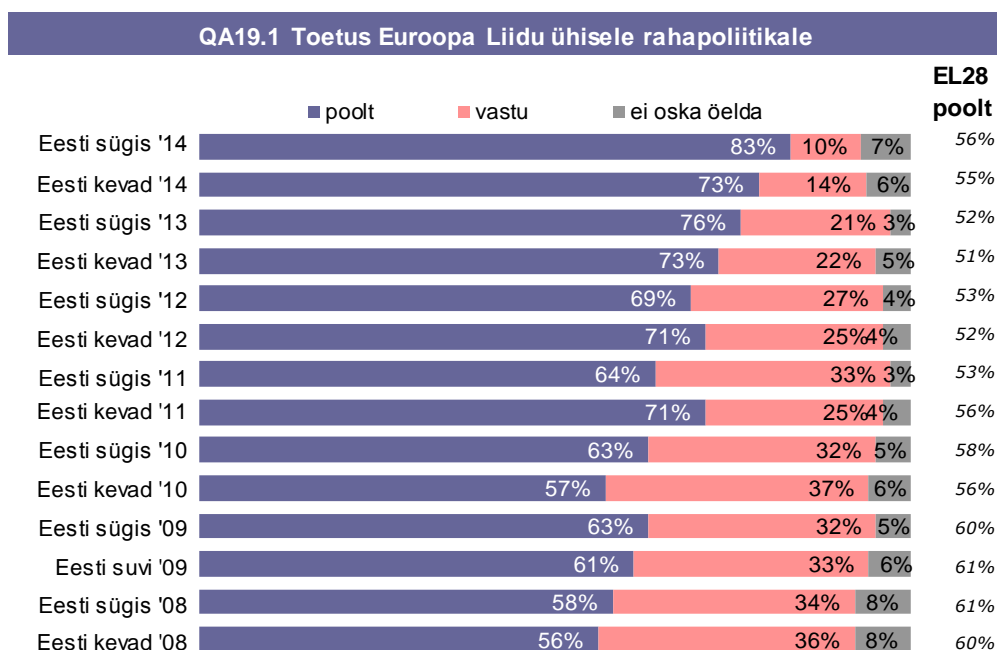
4. Kõige olulisemad probleemid

Küsidest kodanikelt, millised on praegu kõige olulisemad Eesti ees seisvad probleemid, leidis 30% kodanikest, et üks suuremaid murekohti on tööpuudus. Lisaks sellele tõi ligi kolmandik (29%) kodanikest probleemina välja tervist ja sotsiaalkindlustust ning majanduslikku olukorda (28%).

Euroopa Liidus keskmiselt pidas aga iga teine kodanik peamiseks probleemiks just tööpuudust (45%). Majanduslikku olukorda pidas probleemiks sarnaselt Eestile 24% kodanikest, kuid tervis ja sotsiaalkindlustus valmistasisid muret vaid 16%-le kodanikest.

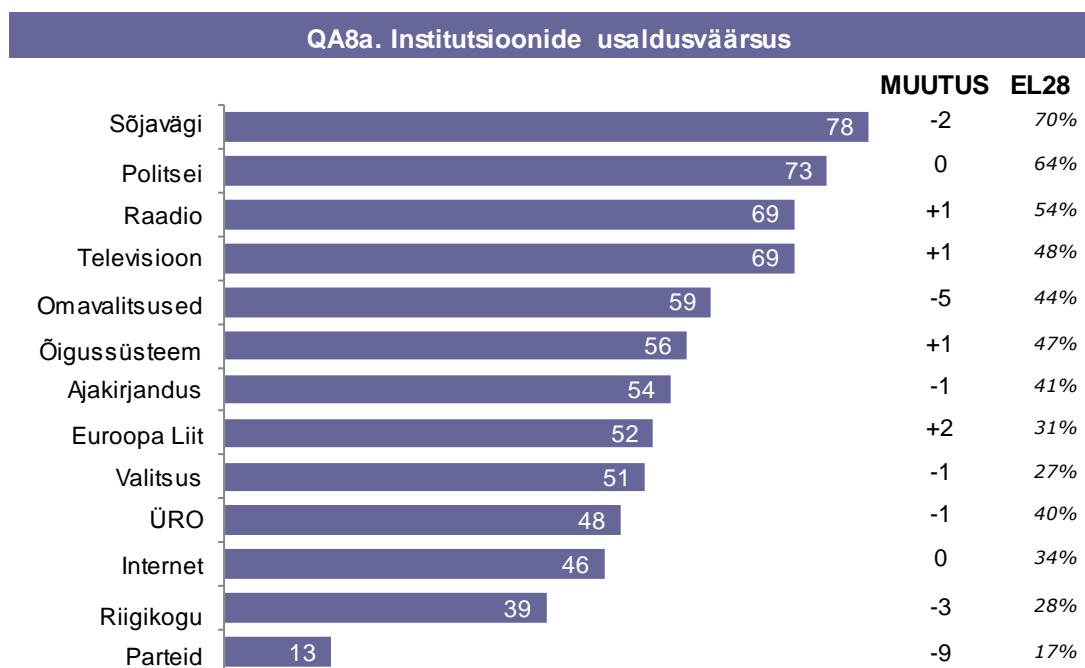
5. Toetus Euroopa Liidu ühisele rahapoliitikale

Eesti kodanikest toetas 2014. aasta sügisel Euroopa Liidu ühist rahapoliitikat 83% kodanikest, mis on läbi aegade kõrgeim toetus. Toetus Euroopa Liidu ühisele rahapoliitikale on aastate vältel olnud pidevas kasvutrendis (erandiks sügis 2011 ja kevad 2010). Toetus eurole on korrelatsioonis üldise rahulolu ja hinnangutega majanduslikule olukorrale. Euroopa Liidus tervikuna on toetus ühisele rahapoliitikale aga oluliselt madalam – vaid veidi üle poole (56%) kodanikest toetas ühist rahapoliitikat ning 36% mitte. Suhtumine ühtsesse rahapoliitikasse oleneb kõige enam sellest, kas antud riigis kasutatakse eurot või mitte. Eurotsooni riikides on toetus kordades suurem kui eurot mittekasutavates riikides. Eestis on ühtse rahapoliitika toetamine Euroopa Liidu liikmesriikidest kõrgeim. Kõrge on toetus veel Luksemburgis (80% on poolt) ja Maltal (77%). Kõige suurem vastuseis on ühisele rahapoliitikale eurot mittekasutavates riikides, eriti Rootsis (73% on ühise rahapoliitika vastu) ja Suurbritannias (70%).

6. Institutsioonide usaldusväarsus

Eesti kodanike poolt enim usaldatud institutsioonideks kaardistatud 13-st on sõjavägi ja politsei, mida peab usaldusväärseks vastavalt 78% ning 73% inimestest. Järgneb usaldus meediakanalite televisiooni ning raadio vastu (69%). Üldiselt ajakirjandust usaldab 54% ning internetti vaid 46% kodanikest. Riigiasutustest peetakse usaldusväärseimaks omavalitsusi (59%). Vähene ja langeva trendiga on usaldus parteide vastu, mida usaldab vaid 13% kodanikest. Samal ajal aga peab erakondade esindajatest moodustatud valitsust usaldusväärseks 51% ning Riigikogu 39% kodanikest. Euroopa Liidu usaldusväarsus ulatub 52%-ni ning ÜRO usaldusväarsus 48%-ni. Enim on viimase mõõtmisperioodiga langenud usaldus parteide (-9%) ning omavalitsuste vastu (-5%), mõnevõrra suurenenud on usaldus Euroopa Liidu vastu (+2%).

II. Euroopa kodanikuks olemise aspektid

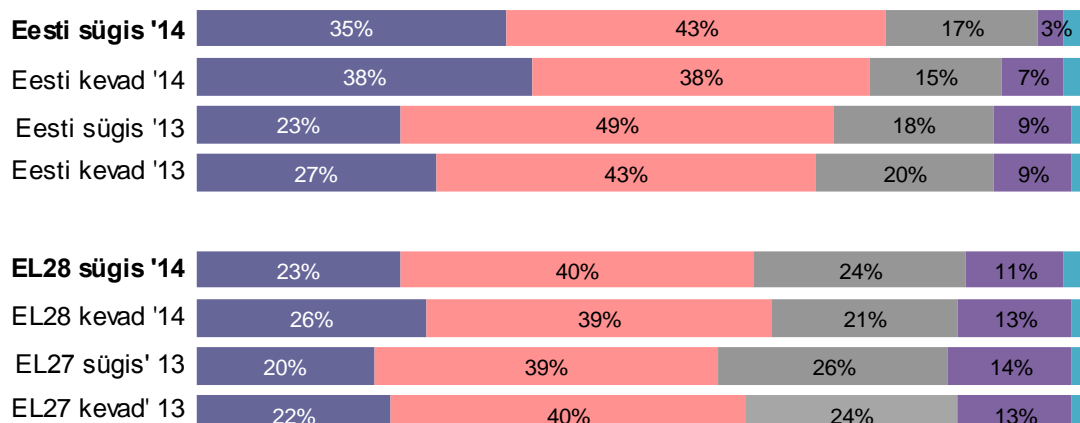
1. Euroopa kodaniku identiteet

78% Eesti kodanikest tundis ennast vähem või rohkem Euroopa Liidu kodanikuna. Euroopa kodanikuna tunnevad ennast enam keskealised, heal majanduslikul järjel ning kõrgema haridustasemega inimesed – koguni 87% 35–44aastastest pidas ennast Euroopa Liidu kodanikuks.

Euroopa Liidus tervikuna tunneb ennast Euroopa Liidu kodanikuna aga 63% kodanikest, ehk märgatavalt vähem kui Eestis. Eestist rohkem tunnevad ennast Euroopa kodanikuna Luksemburgi (89% tunneb ennast Euroopa kodanikuna), Malta (85%) kodanikud. Alla poole kodanikest näeb ennast Euroopa Liidu kodanikuna Kreekas (45%), Itaalias (47%) ja Bulgaarias (48%).

QD2.1. Kuivõrd vastab järgnev väide Teie arvamusele: Te tunnete, et olte Euroopa Liidu kodanik

■ Jah, kindlasti ■ Jah, teatud ulatuses ■ Ei, mitte eriti ■ Ei, kindlasti mitte ■ Ei oska öelda

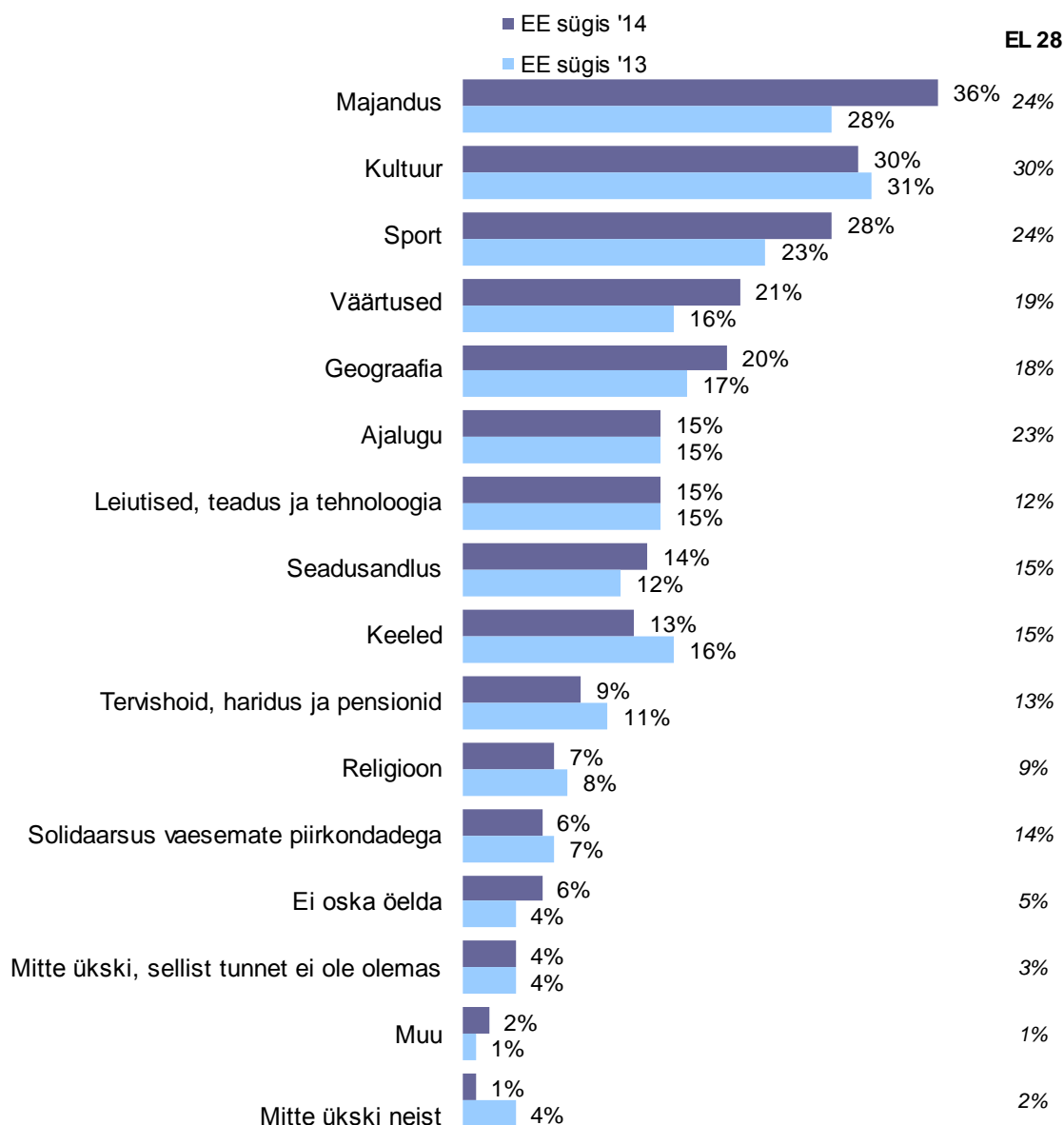

2. Ühtekuuluvust tekitavad valdkonnad

Küsites kodanikelt, millised on need valdkonnad, mis nende arvates tekitavad Euroopa Liidu kodanikes kõige rohkem ühtekuuluvustunnet, jagunesid arvamused erinevalt. Siiski kõige rohkem – 36% kodanikest – leiti, et ühtekuuluvustunnet tekitab kõige enam majandus. Palju ei jäänud maha ühtekuuluvustunde tekitajana ka kultuur (30% tähtsustas) ja sport (28%).

Euroopa Liidu kodanikud tervikuna leidsid, et kõige ühendavam tegur on kultuur – 30% tõi seda välja. Sellele järgnesid üsna võrdse tulemusega majanduse valdkond (24%), sport (24%) ja ajalugu (23%). Euroopa keskmisest märgatavalt enam tähtsustasid Eesti kodanikud majandust ning keskmisest märgatavalt vähem ajalugu.

QD6. Milline järgnevatest valdkondadest tekitab Teie arvates Euroopa Liidu kodanikes kõige rohkem ühtekuuluvustunnet?

3. Euroopa kodaniku õiguste tajumine

Kodanikelt uuriti muuhulgas ka seda, kuivõrd teadlikud on nad oma Euroopa kodaniku õigustest ning kas nad sooviksid saada oma õiguste kohta rohkem teada.

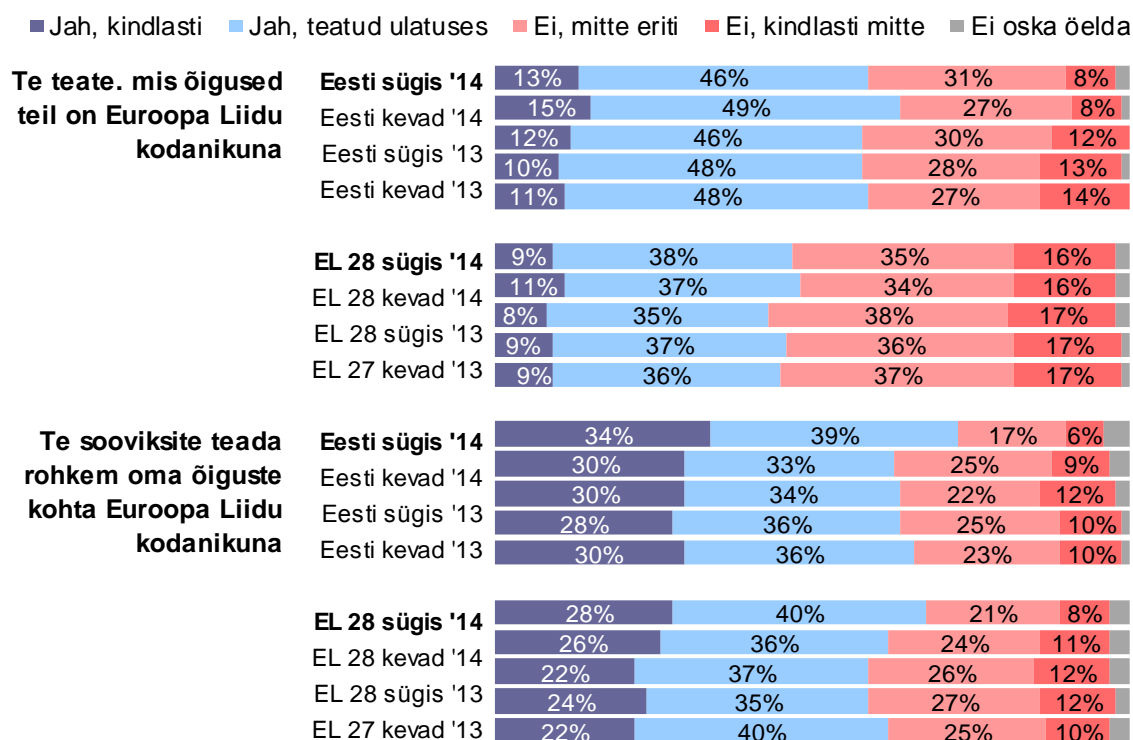
Selgus, et oma õigustest Euroopa kodanikuna on vähemasti teatud ulatuses teadlikud 59% Eesti kodanikest. Oma õigustest on teadlikumad eelkõige nooremad (15–24-aastased), kõrgema haridustasemega või alles õppivad kodanikud.

Euroopas tervikuna on oma õigustest Euroopa kodanikuna vähemalt teatud ulatuses teadlikud 47% kodanikest, mis on märgatavalt madalam teadlikkuse tase kui Eestis.

Oma õigustest olid Eesti kodanikest enam teadlikud vaid Soome (72% oli väga või teatud ulatuses teadlikud) ja Luksemburgi (65%) kodanikud ning võrdväärselt Eestiga Läti, Sloveenia ja Rootsi kodanikud (59%). Kõige vähem olid oma õigustest Euroopa Liidu kodanikuna teadlikud itaallased (67% pigem polnud või polnud üldse teadlikud) ja prantslased (65%).

Hoolimata sellest, et Eesti kodanikud on oma õigustest enam teadlikud, sooviksid nad siiski agaramalt oma õigustest rohkem teada saada kui Euroopa kodanikud keskmiselt – kui Eestis tahtis oma õigustest kindlasti rohkem teada 34%, siis Euroopas tervikuna 28% kodanikest.

QD2. Palun öelge iga väite kohta, mil määral see vastab või ei vasta Teie arvamusele

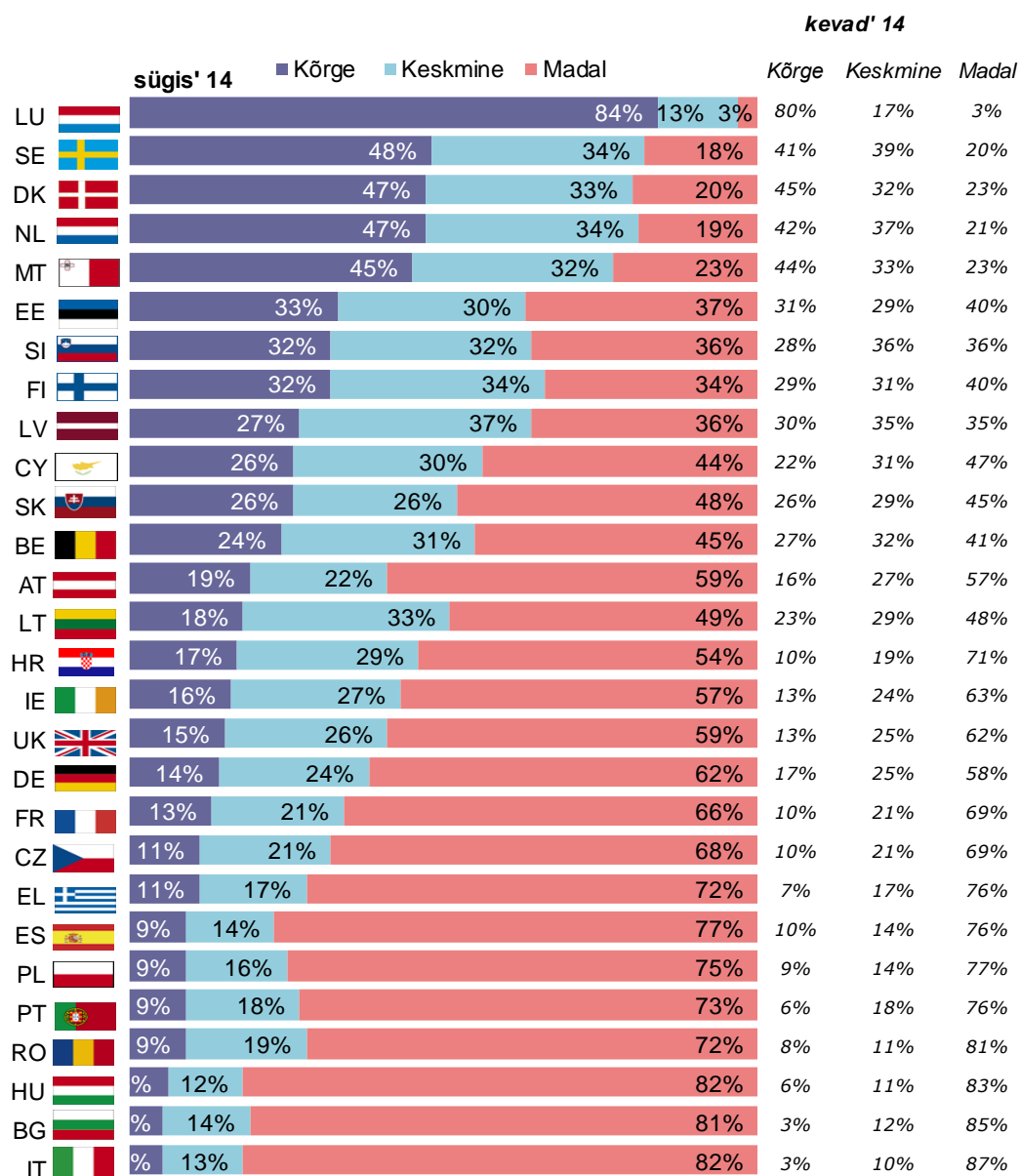
4. Euroopa kodanike avatus

Uuringu käigus selgitati välja ka Euroopa Liidu kodanike avatus, küsides neilt teiste EL-i riikide külastamise, võõrkeeles lugemise või televisioonisaadete vaatamise, teisest riigist inimestega suhtlemise ja teisest riigist interneti kaudu kaupade ja teenuste ostmise kohta.

Selgus, et Eesti asub avatuse poolest Euroopa Liidus 6. kohal (33% kodanikest on väga avatud). Kõige suurema avatusega paistavad silma 25–34-aastased ja kõrgema haridusega kodanikud.

Eestist veelgi suurema rahvusvahelise avatusega paistavad silma Luksemburgi (84% on väga avatud), Rootsi (48%), Taani (47%), Hollandi (47%) ja Malta (45%) kodanikud. Vastupidiselt on rahvusvaheline avatus madalaim Itaalias (82% madala avatusega) ja Ungaris (82%) ning Bulgaarias (81%).

C3. Rahvusvahelise avatuse indeks

Kokkuvõte

2014. aasta sügisel oli eluga tervikuna rahul 77% Eesti kodanikest. Nii kõrge pole rahulolu eluga tervikuna olnud alates 2007. aastast. Eesti kodanike rahulolu eluga tervikuna on lähedane Euroopa Liidu keskmisele tasemele, olles siiski 2% võrra väiksem.

Ka riigi majandusliku olukorra osas pole Eesti kodanikud peale 2007. aastat olnud nii positiivsed kui 2014. aasta sügisel, mil riigi majanduslikku olukorda pidas väga heaks või pigem heaks 51% kodanikest. Võrreldes Euroopa Liiduga tervikuna on Eesti kodanikud oma riigi olukorra suhtes siiski märksa positiivsemad – Euroopas tervikuna hindas oma riigi majanduslikku olukorda pigem heaks või väga heaks vaid 34% kodanikest ning 63% jaoks oli olukord pigem halb või väga halb.

Hinnangud leibkonna majanduslikule olukorrale on 2014. aastal samuti positiivsemaks muutunud – 2014. aasta sügisel leidis 71% kodanikest, et nende leibkonna majanduslik olukord on väga hea või pigem hea. Euroopas keskmiselt hindab oma leibkonna majanduslikku olukorda väga heaks või pigem heaks 65% kodanikest, mis on mõnevõrra madalam tulemus kui Eestis. Oma leibkonna majandusliku olukorraga rahulolu on madalaim Kreekas, kus seda hindab heaks vaid 25% kodanikest, suurim aga Taanis (88%). Positiivsete hinnangute andmine oma leibkonna majanduslikule olukorrale on poole aasta jooksul vähenenud enamikus Euroopa Liidu liikmesriikides.

Eesti kodanikest toetas 2014. aasta sügisel Euroopa Liidu ühist rahapoliitikat 83% kodanikest, mis on läbi aegade kõrgeim toetus. Toetus Euroopa Liidu ühisele rahapoliitikale on aastate vältel olnud pidevas kasvutrendis (erandiks sügis 2011 ja kevad 2010). Euroopa Liidus tervikuna on toetus ühisele rahapoliitikale aga madalam – vaid veidi üle poole (56%) kodanikest toetas ühist rahapoliitikat. Suhtumine ühtsesse rahapoliitikasse oleneb kõige enam sellest, kas antud riigis kasutatakse eurot või mitte. Eurotsooni riikides on toetus kordades suurem kui eurot mittekasutavates riikides. Eestis on ühtse rahapoliitika toetamine Euroopa Liidu liikmesriikidest kõrgeim. Kõrge on toetus veel Luksemburgis (80% on poolt) ja Maltal (77%). Kõige suurem vastuseis on ühisele rahapoliitikale eurot mittekasutavates riikides, eriti Rootsis (73% on ühise rahapoliitika vastu) ja Suurbritannias (70%).

78% Eesti kodanikest tundis ennast vähem või rohkem Euroopa Liidu kodanikuna. Euroopa kodanikuna tunnevad ennast enam keskealised, heal majanduslikul järjel ning kõrgema haridustasemega inimesed – koguni 87% 35–44aastastest pidas ennast Euroopa Liidu kodanikuks. Euroopa Liidus tervikuna tunneb ennast Euroopa Liidu kodanikuna aga 63% kodanikest, ehk märgatavalt vähem kui Eestis.